

Een strand vol draken

Michaelsfeest

Een strand vol draken

Het moet voor omwonenden en bezoekers van de Noorderplassen ieder jaar weer bijzonder zijn om te zien: de vele draken die door de kinderen van de vrijeschool daar worden achterlaten tijdens Michael. In 'vuurkleurige kleren' werkten de eerste tot en met de zesde klas weer hard om prachtige zandkunstwerken te maken. Op school wachtte heerlijke

soep, appelflappen, drakenbrood en een mooi verhaal in de grote zaal. Het was genieten. De legende van Sint Joris en de draak is een aardse versie van de strijd die Michaël in de hemel voerde: de dappere ridder die de draak verslaat en de koningsdochter bevrijdt. De symboliek achter dit bijzondere feest lees je verderop in deze krant.

In geheim aan gewerkt

Meester Len schenkt school prachtig naambord

Meester Len heeft voor het schoolgebouw op de Monteverdistraat een prachtig bord gemaakt met hierop onze naam Vrijeschool Almere. Het bord is van massief acacia hout, afkomstig uit een houtzagerij van twee broers in Frankrijk. Tegen meester Len zeiden ze

lachend in het Frans: "Maar het is knuppelhard, hoeveel tijd heb je?" Dat kon hem toch niet tegenhouden. Op het dak van zijn auto heeft hij het hout meegenomen naar Nederland. Hij is er ongeveer een jaar lang in het geheim mee bezig geweest; eerst het lettertype op het hout aanbrengen, dan de lijnen uitmarkeren met een beitel, daarna flink aan de slag met het uitgutsen, frezen en schuren...

De kinderen van de klassen 4, 5 en 6 hebben er ook aan meegeholpen door met de hand te schuren tijdens de handvaardigheidlessen. Het bord is onder het genot van een lekker sapje feestelijk

Er is maar 1...

Klas 1b is afgelopen week begonnen met de eerste rekenperiode. In deze periode verkennen ze de eigenschappen van de cijfers 1 t/m 12, vertelt leraar Pieter. "We zijn de periode begonnen met het cijfer 1 en de vraag: waar is er op de hele wereld maar één van? We hebben besloten dat er één zon is, één maan, één aardbol, één Nederland en één ik. Maar waar iedereen het meest unaniem over was, was dat er maar één Sinterklaas bestaat."

onthuld op de Monteverdistraat onder het toezien van de kinderen. "Wij zijn de Vrijeschool!!! Wij zijn meester Len ontzettend dankbaar hiervoor."

Tentoonstelling

Klas 2c heeft vorige week de eerste taalperiode, de fabelperiode, afgesloten met deze tentoonstelling.

De gouden weken

Beste ouders, na de uitbundige zomer keren wij huiswaarts. De jaren, seizoenen en jaarfeesten zijn de bakens op ons levenspad. In de Michaëlstijd kiezen wij wat we uit de wereld meenemen om ons ware 'ik' verder te ontwikkelen. Welke draken hebben we verslagen of te verslaan om ons ware 'ik' verder te realiseren?

De vrijeschool heeft een spiritueel mensbeeld, ieder mens is burger van twee werelden; de aardse en de kosmische. Bij je geboorte heb je al een hele voorgeschiedenis en een daarmee samenhangend, uniek levensdoel: de onthulling en het worden van je ware 'ik', waarbij het gaat om je diepste individualiteit. Voor de leraren is dat mensbeeld een belangrijk uitgangspunt voor het vormen van kunstzinnig onderwijs aan

de opgroeiende mens. De mens die bestaat uit lichaam, ziel en geest, dat evenwichtig wil ontwikkelen.

De vrijeschool werkt daartoe vanuit ontwikkelings (leeftijds) fasen die verbonden zijn met eigenschappen die spontaan in het kind (van die leeftijdsfase) leven. De jaarthema's, de seizoenen en jaarfeesten bieden de kinderen verhalen en ervaringen om hun ware 'ik' evenwichtig te ontwikkelen. De school als levende oefenplaats waar kinderen, door het leren van taal, hun individualiteit kunnen uitdrukken en door de meetkundige wereld te onderzoeken zich kunnen verhouden tot de ander, de wereld om zich heen en de tijdgeest.

De eerste gouden weken van het schooljaar staat in het verlengde van

het bovenstaande de bezielde leefwereld centraal/in het 'licht'. Samen met klasgenoten en leerkrachten worden verschillende regenboogspelletjes gedaan over 'wij samen' of 'lichtpuntjes'. Hier leren de kinderen goed rekening met elkaar te houden, plezier te hebben maar ook om goed bij onszelf te blijven. Het samen zingen is daartoe tevens een vanzelfsprekende dagelijkse activiteit. Zo na de eerste weken zoemt het in de scholen. Er is verbondenheid, rust, vertrouwen en vreugde! Een levendig thuis vol gewoontes waar veel ruimte is om ons ware 'ik' en wereld evenwichtig verder te ontwikkelen!

Marjanne van der Stok,
directeur Vrijeschool Almere

Afscheidsinterview

Kinderen met raadsels vindt Moniek Terlouw 'de allerleukste'

Zeven jaar was Moniek Terlouw intern begeleider op onze school. Na een carrière als klinisch pedagoog, schooladviseur en schoolleider ging ze dit jaar met pensioen. Een

afscheidsinterview over omdenken, protocollen en spiritueel onderwijs. "Wat waardevol is maar niet meetbaar, is kwetsbaar. Dat geldt ook voor het vrijeschoolonderwijs."

Door Michiel de Vries

Raadsels oplossen. Dat is wat Moniek Terlouw (1956) de afgelopen decennia heeft gedaan als orthopedagoog op de vrijeschool. Ze schreef er ook een boek over:

'Kinderen met een raadsel'. Over kinderen die moeilijk leren, over beweeglijke kinderen, kinderen met een dunne huid. Noem ze maar op. 'Speciale kinderen groeien uit tot speciale volwassenen', staat er op de omslag.

Op de Vrijeschool Almere lopen niet zoveel kinderen rond met grote raadsels. "Wel een paar hoor, die vind ik dan het allerleukste, als orthopedagoog", zegt ze. "Die ontwikkelen zich op een eigen manier, en worden vaak bijzondere volwassenen. Dat gaat uiteindelijk gewoon goed."

Terlouw nam vorig jaar als intern begeleider (Ib'er) afscheid van de Vrijeschool Almere. Of nou ja, afscheid, ze geeft de komende maanden lezingen voor ouders over de antroposofie - daarover later meer. Toch vonden we dit een mooi moment voor een afscheidsinterview.

Helemaal weg is ze dus nog niet, wel is ze officieel met pensioen. Na jaren gewerkt te hebben als pedagoog - ze haalde in 1981 haar master aan de Universiteit Utrecht in de klinische pedagogiek - , schooladviseur en

schoolleider, stapte Moniek Terlouw met een bak aan ervaring zeven jaar geleden onze school in Almere binnen. Laten we dit interview maar meteen met de deur in huis vallen. Wat trof ze hier aan?

Ze denkt even na. "Wat in Almere heel mooi is, en ik weet niet of dat met de polder te maken heeft, is dat iedereen heel open is", vertelt ze allereerst. "Er is ontzettend veel energie om nieuwe dingen op te pakken."

Het viel haar op dat op school vaak dingen veranderden.

"Het was een soort swingbeweging. Toen ik kwam, borrelde er van alles, maar het had nog geen vorm." Inmiddels zijn er 'enorme stappen gezet'. "Er is ook veel gebouwd aan de school. Het fundament is heel veel steviger geworden."

Ondergedompeld in de antroposofie

Moniek Terlouw komt zelf ook van de Vrije School. Eerst in Haarlem, later in Zeist. Tijdens haar studie was ze aanvankelijk niet van plan om iets met de antroposofie te doen. Toch belandde ze tijdens haar stage bij de antroposofische zorginstelling Zonnehuizen. "Toen realiseerde ik mij: ik wil niet alleen een goede orthopedagoog worden, maar ook meer weten over de

antroposofie. Dus ik ben daar hard voor gaan studeren, heb werkgroepen en studiedagen gevolgd."

Ze heeft zichzelf in die jaren 'echt ondergedompeld' in de antroposofie, vertelt ze. "Ik had dan wel op de vrijeschool gezeten, maar je krijgt als leerling op de vrijeschool geen les in antroposofie. Ik vond dat ik als orthopedagoog aan ouders heel goed moest kunnen uitleggen hoe het in elkaar zit. Ik vond dat ik het mensbeeld en de vrijeschoolpedagogie goed moest kennen."

Terlouw werd orthopedagoog voor BVS schooladvies, de begeleidingsdienst voor vrijescholen. Zo reisde ze half Nederland af. Iedere keer kreeg ze één dag had ze om in de klas te kijken en psychologisch onderzoek te doen en een kind te leren kennen. "Aan het eind van de dag moest ik een conclusie en een advies geven. Dat was echt een raadsel oplossen. Heel inspirerend om te doen. Ieder kind was weer anders."

Heel boeiend

Telkens kreeg ze ook weer die bevestiging: Een kind is nooit stout of lui of kwaadaardig. Het gedrag is een signaal van iets dat daarachter zit. "Als je dat snapt, welke omstandigheden dat kind nodig heeft om zichzelf te

kunnen zijn, dan kan je dat kind helpen. Dat is heel leuk om te doen, heel boeiend ook."

Het moeilijke vond ze wel: dat kind en die klassensituatie zag ze nooit meer terug. "Ik vroeg het nog wel eens, van: hoe is het gegaan? Maar ik kon niet echt kinderen volgen. Dat is de reden dat ik naar de Tobiaasschool in Zeist ben gegaan." Op deze school met 'allemaal ingewikkelde kinderen' werd ze intern begeleider. Een functie die ze ook op de vrijeschool in Den Haag vervulde en uiteindelijk ook op de Vrijeschool Almere. In Almere laat ze een school achter die de boel weer op de rails heeft. "Mijn mening is: het is nu wel oppassen dat het niet doorschiet in dingen te veel vastleggen in protocollen."

Zo ziet ze in de praktijk dat veel leerkrachten worstelen met de factor tijd. "Als je jonge leerkrachten hebt, en in Almere zijn daar veel van, dan hebben die vorm en structuur nodig, om te leren en vorm te krijgen. Dat begrijp ik ook. Maar ik hoop dat er ook ruimte is voor het leven dat kinderen de school in brengen."

We spreken ook over uitdagingen waar veel vrijescholen mee te maken hebben. Over meetbare onderwijsnormen en zaken die minder meetbaar zijn, zoals

het kunstzinnige, het vrij leren denken. "Alles van waarde is weerloos, zegt men weleens. Wat waardevol is maar niet meetbaar, is kwetsbaar. Dat geldt ook voor het vrijeschoolonderwijs."

Het kind creatief aanspreken

De vrijeschool is in deze tijd hard nodig. "We lopen van crisis naar crisis. Mijn generatie gaat het allemaal niet meer oplossen. Die denken alleen maar in economische oplossingen. Er moet een nieuwe generatie komen die helemaal anders over dingen gaat denken. In nieuwe oplossingen." Kan de vrijeschool zorgen voor zo'n nieuwe generatie?

Dat was wel het idee van Steiner, legt Terlouw uit. Die is na de Tweede Wereldoorlog gaan nadenken: er moet een nieuwe generatie komen die de wereld gaat verbeteren. "Steiner zei: als je een kind gaat leren rekenen, kun je zeggen: $1 + 1 = 2$ en de rest is fout. Maar je kunt het kind ook het getal 2 geven en vragen: wat maakt allemaal 2? Dan zijn er opeens honderd antwoorden. Dát is het kind creatief aanspreken. Dat is omdenken, dat zit in heel veel dingen in het vrijeschoolonderwijs. Dezelfde situatie, op een nieuwe manier laten zien."

Ze noemt het haar missie, zegt ze, om kinderen zo te leren denken. Ze heeft dat zelf ook meegekregen als vrijeschoolkind. "Dat neem je mee in de rest van je leven. Het gaat om dwars denken, op een constructieve manier. Dat is ontzettend belangrijk. En die missie is nog niet klaar hoor, ook al ben ik met pensioen", lacht ze. "De wereld vraagt om mensen die in staat zijn een betere toekomst te scheppen."

Wat zoekt dat kind bij mij?

Onderwijs is een kunst, zei Steiner al. Maar opvoeden voor ouders óók. Binnenkort start Terlouw een serie lezingen op school voor ouders. Wat verwacht ze eigenlijk van ouders op een vrijeschool?

"Het is niet zo dat ik vind dat ouders antroposofie moeten studeren", zegt ze. "Wel vind ik het goed dat ouders zich realiseren dat een kind niet als een onbeschreven blad ter wereld komt. Het kind neemt van alles mee. Het heeft besloten om bij jou geboren te worden. Het is ook een mooie vraag om aan jezelf te stellen: zo van, goh wat zoekt dat kind bij mij? Waarom wil nou juist dit kind bij mij opgroeien?"

Ouders hebben niet per se kennis nodig om goede opvoeders te zijn. Terlouw

vindt het wel belangrijk dat een ouder bewust nadenkt over de opvoeding. Dat je op jezelf reflecteert en ziet hoe kinderen zich aan jou spiegelen. Dat je nadenkt over wat je kinderen mee wil geven.

Het antroposofisch mensbeeld kan daarbij inspireren. Het kan een basis zijn voor spirituele opvoeding. "Het geeft handvatten die behulpzaam kunnen zijn. We hebben het altijd over voeding als in eten en drinken, maar voeding heeft het kind ook voor de ziel nodig."

Ze merkt dat veel ouders

nieuwsgierig zijn naar de antroposofie. "Wat ik ga doen tijdens mijn eerste lezing is het antroposofisch mensbeeld concreet maken: ik probeer de theorie te linken aan de praktijk." De eerste avond gaat over het vierledig mensbeeld. "Ik denk dat het kan inspireren."

Aan het eind van het interview wil Terlouw nog één ding kwijt. "Wat ik belangrijk vind", begint ze. "De vrijeschool is een van de weinige scholen waar spiritueel onderwijs wordt gegeven. Waar je de notie dat de mens een spiritueel wezen is en niet alleen bestaat uit

een fysiek lichaam concreet vormgeeft in je onderwijs. Dat heeft allerlei consequenties, ook in het omgaan met elkaar. Dat is ook die warme sfeer die ouders ervaren als ze voor het eerst de vrijeschool binnenstappen en willen weten of dit een school voor hun kind zou kunnen zijn. Die spirituele wortels, daar hoef je niet te koop mee lopen, maar die moet je wel beschermen. Dat is de uitdaging voor de school."

En die school, zegt ze, is haar "ontzettend dierbaar".

Lezingen Moniek Terlouw (19.30-21.00 uur):

5-10-'22: Begeleiden van een gezonde ontwikkeling van de vier wezensdelen

2-11-'22: Kijken naar de opvoedingssituatie vanuit de vier wezensdelen

11-1-'23: Temperamenten als inspiratie voor de opvoeding

8-3'23: Ontwikkelingsbeelden

24-5'23: 'De lezingen als voeding voor het onderwijs en opvoeding

Ook komend schooljaar in de Vrije Mare aandacht voor de jaarfeesten. Wat vieren we op de vrijeschool allemaal en waarom eigenlijk? De jaarfeesten geven een bepaalde rust, een houvast. Een 'noodzaak voor het ontwikkelen van een innerlijke gevoelswereld', schrijft Fred Tak in zijn boek over jaarfeesten.

Toen de vrijescholen in 1919 begonnen, werden vier jaarfeesten gevierd: het Michaelsfeest, het kerstfeest, het paasfeest en het Sint-Jansfeest. Inmiddels zijn daar nog een hele hoop bijgekomen. In deze schoolkrant zul je de feesten allemaal in meer of mindere mate voorbij zien komen. Ook zullen we meer en meer aandacht geven aan feesten van andere culturen en tradities.

Maar eerst het belangrijke Michaelsfeest, dat precies

Jaarfeesten

Het zwaard van Michaël als tegenhanger van ons 'dromerige natuurbewustzijn'

tussen Sint-Jan en Kerstmis wordt gevierd. Daar zit al meteen symboliek achter. 'Als we van buiten weer terug moeten keren naar binnen toe, moeten we eerst langs Michaël alvorens tot Kerstmis te kunnen komen', schrijft Fred Tak.

Het Michaëlsfeest dankt zijn naam aan de aartsengel Michael, in de schilderkunst afgebeeld met een zwaard en weegschaal – het sterrenbeeld van deze maand. De weegschaal symboliseert het wegen van goed en kwaad. Met zijn zwaard van ijzer geeft Michael de mensen moed het goede te doen en de strijd tegen de draak aan te gaan. Die draak wil de mens laten vergeten dat hij afkomstig is uit de wereld van het licht.

Dat gebeurt allemaal in een tijd waarin de dagen korter en donkerder worden. De herfst is begonnen en de natuur trekt zich terug – en begint zelfs af te sterven. Als we dit proces zouden meebeleven, zoals we zo graag doen in de lente en de zomer, dan zouden we in onszelf een afbraakproces moeten laten plaatsvinden. Je zou er depressief van worden! Daarom eist het begin van de herfst iets dat tegen dit

afbraakproces bestand is. Maar wat? Het licht van de zomer heeft de mensen doen stralen en dat heeft de interesse gewekt van 'duistere krachten', schrijft Tak. Die duistere krachten voeren de mens weg van een innerlijk leven, de kille kanten van de techniek in bijvoorbeeld. Tak, die sterrenkunde studeerde, komt daarbij niet toevallig op de sterrenregen die we midden in de zomer kunnen zien. Deze stenen, zo vertelt hij, dragen kosmisch ijzer in zich. Dit ijzer nu vormt precies de tegenkracht. Het bevrijdt als het ware de ruimte van het kwaad. Hier ziet hij duidelijk het beeld van Michaël worden aangereikt. De aartsengel die met zijn zwaard van ijzer de draak overwint.

Het zwaard is dus gemaakt van het ijzer uit de meteorietregens. Het symboliseert een helder zelfbewustzijn waarmee we de waarheid onder ogen zien, als tegenhanger van ons wat dromerige natuurbewustzijn. Zodat we niet langer afhankelijk zijn van wat buiten ons gebeurt, waar de natuur afsterft.

"Daartoe roept Michaël ons op: tot een onzelfzuchtig bewustzijn temidden van een wereld die aan het instorten is."

Een tastbare herinnering aan meester Jiri

In de grote zaal van de Lierstraat hangt boven in de zaal, vanaf de kant van het podium gezien, een houten vijfster. Deze ster hangt daar als tastbare herinnering aan meester Jiri. Juf Suzanne schrijft over dit bijzondere project.

In de weken na het overlijden van Jiri vorig schooljaar hebben we met alle kinderen, leerkrachten en ouders sterren gemaakt voor Jiri.

Deze sterren waren versierd met tekst en/of tekeningen. De sterren zijn op blauw papier geplakt en vervolgens op de deuren naar de grote zaal bevestigd als een sterrenhemel om Jiri naar de sterrenhemel te begeleiden.

Vanuit deze sterrenhemel is de vraag ontstaan om een ster te maken ter nagedachtenis aan Jiri. Met deze vraag is meester Len, onze leerkracht handvaardigheid, aan de slag gegaan. Hij was op dat moment bezig om een houten naambord te maken. Hij had voor het naambord een groot stuk acaciahout beschikbaar. Omdat eurutmie ook wel met dans en beweging te maken heeft en omdat Jiri altijd op

alle vestigingen gewerkt heeft en daarmee de verbinding vormde met ons allemaal, heeft meester Len hiervan een stuk gebruikt om daar een houten ster voor Jiri van te maken.

Vorig schooljaar hebben alle kinderen van de klassen 4, 5 en 6 tijdens de handvaardigheidslessen een stukje mogen helpen bij het gladschuren van de gemaakte ster. Een stagiaire die daarbij was vertelde dat het heel mooi was om te zien dat hoe rumoerig en lawaaiig het in de handvaardigheid lessen ook soms was, er bij het groepje kinderen dat aan het schuren was altijd een soort serene rust heerste.

Tijdens de eerste studiedag in de week voordat de school voor de kinderen begon is Lara, de vrouw van Jiri, uitgenodigd om de ster te

komen bewonderen. We hebben toen ook aan haar het boek overhandigd waarin alle gemaakte sterren geplakt zijn. Ze was ontroerd en erg blij met het boek en de houten vijfster zoals deze in de grote zaal hangt. Ze vertelde dat Jiri het over onze school altijd over de 'knuffelschool' had, omdat er altijd veel kinderen waren die hem een knuffel kwamen geven wanneer hij bij ons op school was.

Ikzelf ben erg blij met de ster van Jiri zoals deze nu in de grote zaal hangt. Op deze manier kunnen we deze zeer bijzondere man met zijn magische eurutmielessen voor altijd in onze gedachten houden. Eenieder is hierbij van harte welkom om zelf de ster in het echt te komen bezoeken in de grote zaal van de Lierstraat.

Door juf Esther en Anouk

Van kleuterklas naar Klas 1: 'Van proberen kan je leren'

Op de vrijeschool maken we nog steeds bewust onderscheid tussen de kleuterklassen en de onderbouw. Juf Esther en juf Anouk van klas 1c leggen uit.

In de kleuterklas ben je kleuter en leer je spelenderwijs. Er is veel wat je voor het eerst van je leven doet. Je leert ook meer dan je in de rest van je leven zult doen.

Een kleuterleerkracht begeleidt en biedt aan, schept voorwaarden waarbinnen een kleuterkind (onbewust) vrije keuzes maakt om zich ergens mee te verbinden en zich uiteen te zetten met de wereld om zich heen. Daarnaast is er de stroom van de nabootsing waarin het kleuterkind vaak niet anders kan dan meegaan. Het kind ontmoet

de wereld. Het oudere kleuterkind stuurt steeds meer zijn eigen wil aan in wat het wil leren, kennen en kunnen en oefent vaak net zo lang totdat het is gelukt. De handen leren los van elkaar te werken. Het fysieke lijf is grotendeels bemand. Het kind stuurt steeds meer zelf aan.

De kleuter is een kroonkind geworden dat zich een jaar lang vele vaardigheden en basisbekwaamheden eigen maakt die voorwaarden zijn om tot leren te komen. Want met een schaar leren knippen is een echte kunst!

Het kroonkind neemt de leiding in de kleuterklas en weet hoe alles gaat en moet. De vaardigheden zijn zo eigen geworden dat ze nu opeens een makkie zijn geworden. Ook helpen ze juf graag met van alles, zij weten ten slotte alles. Ze zorgen ook voor de nieuwe vierjarigen die gedurende het jaar instromen.

Dan horen de kinderen dat ze naar de eerste klas gaan van juf en de wijze kabouter. Ze zijn opgewonden en nieuwsgierig. De nieuwe leerkrachten komen af en toe al even om het hoekje kijken en komen dan echt op bezoek in de klas. De kinderen vinden

het spannend en zijn verwachtingsvol. Daarnaast hebben ze het toch ook wel heel fijn in de klas en is hun eigen kleuterjuf toch ook wel erg lief. Samen met hun kleuterjuf nemen ze een kijkje in de eerste klas en mogen al even voelen hoe het is om aan een bankje te werken en op een kussen te zitten. Ze zien al het werk in de klas en roepen al 'van proberen kan je leren'. Want dit ziet er wel moeilijk uit. De eersteklasleerkrachten hebben al verteld dat je nog niet alles hoeft te kunnen en te kennen, dat je stap voor stap alles gaat ontdekken. Na een lange zomervakantie met eindeloos dromen en spelen is het dan eindelijk 'kroonkinderendag'.

Brugceremonie

De kinderen mogen over de brug naar de eerste klas. De kleuterjuffen zingen hun afscheidslied en pinken een traantje weg. Wat zullen ze gemist worden in de klas en wat hebben ze allemaal een mooie eigen ontwikkelingsweg afgelegd. Daar gaan ze! Vol vertrouwen laten de kleuterjuffen hen gaan. Daar stappen ze de brug over naar de onderbouw, waar ze worden ontvangen door de leerkrachten van klas 1.

Nu horen ze bij ons. Vanuit drie klassen vormen ze een eerste klas. Ze kijken naar de leerkrachten en geven al hun vertrouwen. Wij (als die leerkrachten) kunnen dan alleen maar denken dat we dit vertrouwen waar willen maken! In de zaal klinkt een verhaal waaruit straks de eerste letter kan ontstaan. Die kunnen we gaan ontdekken.

Voor we dan echt ons klaslokaal in gaan vragen we de kinderen: "Ben je klaar voor de eerste klas? Spring er dan maar in!" Een wilsbesluit! Het kroonkind is een eersteklasser!

Daar waar het in de kleuterklas ging over de fysieke ontwikkeling gezond helpen bemannen en de wilsontwikkeling begeleiden,

gaan we in de onderbouw naast rekenen, taal en andere vakken vooral overkoepelend werken aan het ontwikkelen van het gevoelsleven. In alles komt dit terug. Overduidelijk in de vertelstof die passend is bij de leeftijd van de kinderen. De sprookjes komen in klas 1 aan bod. Sprookje – sproke – het gesproken woord. Verhalen met volkswijsheden die ons helpen het juiste pad te kiezen. In sprookjes overwint het goede van het kwade. Zo ook bij ons in de klas.

Uit een sprookje verschijnt een letter

Vanuit al die prachtige (volks)sprookjes halen wij beelden, waar vervolgens de letters uit zullen verschijnen. Elke ochtend komen de kinderen verwachtingsvol binnen en kijken zij naar het bord; zou er al een nieuwe letter zijn? Kunnen we al zien welke letter wij vandaag zullen leren? Soms begint het raden al tijdens of na het vertellen van een sprookje! "Juf! Ik weet

al welke letter er in dit sprookje zit! Echt! Ik weet het zeker!". En wat zijn de kinderen blij en trots als het waar blijkt te zijn.

Deze open en verwachtingsvolle houding proberen wij zoveel mogelijk te voeden. In wat we aanbieden, hoe we het aanbieden en wat we nog als een stiekeme cliffhanger nog even niet vertellen.

Alles wat de kinderen leren in de eerste klas is voor hen een feest en wij zullen er alles aan doen om dat zo te houden! Wij kijken uit naar wat er dit jaar allemaal nog komen zal!

Bij deze tekst een paar voorbeelden van hoe beelden in sprookjes de aanzet van letters zijn. Kunnen jullie bedenken welke sprookjes erbij horen en zien welke letters het zijn?

Juf Brigitta: 'Het jonge kind is zo eerlijk en verwondert zich nog over van alles'

Op deze plek stellen we iedere keer een nieuwe collega voor. Deze keer drie vragen over het verleden, het heden en de toekomst aan Brigitta, juf van kleuterklas 2c op de Danslaan.

Hallo allemaal, ik ben Brigitta Bulte en ben 47 jaar. Ik ben geboren in Den Haag en woon 13 jaar in Almere. Met Robert ben ik 17 jaar getrouwd en samen hebben we twee dochters: Janne (14) en Wies (bijna 13). Mijn andere grote lieverds zijn mijn twee katten, Sam en Sassa.

Ik wandel zo nu en dan en spreek geregeld af met vrienden om op pad te gaan. Toneelspelen en zingen doe ik graag. Ik woon niet voor niets op de Hollywoodlaan ;) Toen we net in Almere woonden, hoorde ik via via over de Vrije School en na wat gesprekjes en onderzoek heb ik mijn dochters op de vrijepeuterspeelzaal gedaan. Wat vond ik (en mijn meiden

gelukkig ook) het daar fijn. Na daar als leidster te hebben gewerkt, want zo leuk vond ik het, wilde ik bij de kleuters aan het werk. Ik was namelijk opgeleid als leerkracht. Ik besloot toen de applicatiecursus voor vrijeschoolleerkracht te doen. Niet lang daarna kreeg ik een kleuterklas op de Lierstraat, terwijl mijn dochters bij juf Marja zaten.

Na een jaar ging ik alweer afscheid nemen van mijn klas, omdat ons gezin een pleegkind in huis nam. Bentley heeft bijna drie jaar bij ons gewoond.

Ik word er blij van om van betekenis te kunnen zijn. In het verleden heb ik in de zorg gewerkt en als leerkracht op verschillende scholen met verschillende visies. Ik heb een tijdje als stewardess gewerkt, wat ik ook een leuke baan vond. Eigenlijk altijd op plekken waar verschillende mensen samenkomen. Waar er reuring is, zeg maar.

Ik ben zo blij dat ik weer in een kleuterklas juf mag zijn hier. Het jonge kind is zo eerlijk en verwondert zich nog over van alles. Heerlijk om met ze te zingen, te bewegen en ze voor te lezen. Vooral die

herhaalsprookjes zijn zo leuk. Ik maak onderdeel uit van een team dat als taak heeft zich open te stellen en steeds weer vragen te stellen over het hoe en waarom. Wij mogen naar het hele kind kijken, want ieder individu is echt uniek. Iedereen heeft op bepaalde vlakken wat anders nodig om iets te ontwikkelen. En ja, wij als leerkrachten mogen onszelf ook ontwikkelen samen met de kinderen. Hoe mooi is dat.

Ik heb lang niet alles verteld, maar we zien elkaar dit jaar vast en dan kunnen we nader kennismaken.

Juf Suzanne

Over een zieke oma die dieren kan verstaan - en drie andere boekentips

Suzanne Jansen is juf van klas 3a, maar is ook coördinator van de schoolbibliotheek. Een rol die haar op het lijf is geschreven. In de Vrije Mare heeft ze een vaste rubriek met boekentips. Zit er iets voor uw kind tussen?

In deze eerste editie van het nieuwe schooljaar wil ik graag beginnen met een gedicht. Ik heb dit gedicht gekregen van juf Helga, die vele jaren bij ons gewerkt heeft en ook lange tijd verbonden is geweest met de Vrije Mare. Zij moest bij dit gedicht aan mij denken en ik vind het inderdaad een heel mooi gedicht. Maar ik vind het ook een mooi gedicht voor iedereen die van lezen houdt, of je nu een boekenverslinder bent of sporadisch in een boek wegzinkt. Dit is wat ik alle kinderen bij ons op school ook gun door ze te leren lezen en te laten genieten van het lezen.

I opened a book and I strode.
Now nobody can find me.
I've left my chair, my house, my road,
my town and my world behind me.
I'm wearing the cloak, I've slipped on the ring.
I've swallowed the magic potion.
I've fought with a dragon, dined with a king
and dived in a bottomless ocean.
I opened a book and made some friends.
I shared their tears and laughter.
And followed their road with its bumps and bends
to the happily ever after.
I finished my book and out I came.
The cloak can no longer hide me.
My chair and my house are just the same,
but I have a book inside me.

De prinses met de lange haren

Annemarie van Haeringen

Eén van de prentenboeken die nog steeds op mijn lijst met favorieten staat is het boek 'De prinses met de lange haren' van Annemarie van Haeringen. Het boek gaat over een prinses in een ver koninkrijk die

ontzettend lange haren heeft. Ze mag het niet afknippen van haar vader want het haar moet voor rijkdom voor het koninkrijk zorgen. Uiteindelijk kan ze het haar niet meer dragen en wordt er een sterke man vol sterke verhalen uit het circus ingehuurd om haar haar te helpen dragen. Het is een liefdevol verhaal met ook verstopte humor voor de volwassenen die hem voorlezen.

De NEEHOORN en de Slangzaam

Marc-Uwe Kling

Tot mijn grote vreugde is er pasgeleden een vervolg op de NEEHOORN uitgekomen: 'De NEEHOORN en de Slangzaam'. Ik was wel een beetje sceptisch want zo'n episch eerste deel is moeilijk te

evenaren. Hij is dan ook inderdaad anders en iets minder leuk. Toch kwam mijn dochter heel enthousiast uit school nadat haar juf hem had voorgelezen dus hij spreekt de kinderen opnieuw erg aan. Ik ga hem dan ook zeker aan mijn eigen klas voorlezen en ik raad jullie aan hem zelf te lezen en je eigen oordeel te vellen.

Verhalen van de fladdertak

Margaretha van Andel

Als afscheidscadeau vorig schooljaar heb ik van een aantal

kinderen uit de klas het boek 'Verhalen van de fladdertak' van Margaretha van Andel gekregen. In de zomervakantie heb ik genoten tijdens het lezen van dit boek

en nu ik hem aan de klas voorlees, geniet ik opnieuw. Het is een boek met verhalen binnen een verhaal. De verhalen worden aan elkaar doorgegeven door bomen en dus ook door verschillende bomen verteld. Het ene verhaal is mooier en spreekt mij meer aan dan het andere maar er zitten echt een paar pareltjes tussen!

Het pad naar de regenboog

Monique van der Zanden

Het laatste boek waar ik het over wil hebben is een boek dat ik gevonden heb in onze

eigen schoolbibliotheek waarvan de titel mij onmiddellijk aansprak: 'Het pad naar de regenboog' van Monique van der Zanden. Het

verhaal gaat over Mirte wiens oma ernstig ziek is en in het ziekenhuis ligt. De oma van Mirte kan iets heel bijzonders: zij kan de dieren verstaan die vanuit het hemelhuis komen om verhalen te brengen. Deze verhalen komen van de mensen die overleden zijn en in het hemelhuis wonen en zijn voor de familieleden die nog leven. Het zijn heel speciale verhalen die helpen bij allerlei moeilijkheden. De verhalen lijken een soort spiegelverhalen en zijn bijzonder mooi, warm en sprookjesachtig beschreven. Ik wil dit boek zeker ook voorlezen in de klas maar misschien eerst nog wel de verhalen als losse verhalen vertellen omdat er voor ieder kind wel iets uit te halen valt. Een echte aanrader dus!

Initiatiefnemers van Waldorf Almere zoeken nog steunbetuigingen om een middelbare school mogelijk te maken. Ken je ouders van kinderen die op 1 november tien, elf of twaalf jaar zijn en woonachtig in het groene gebied? Verwijs ze dan naar

waldorfalmere.nl

‘De kindgerichte houding van de docenten vind ik erg prettig’

Waarom kiezen ouders voor een vrijeschool? Wat krijg je als ouder allemaal mee van de antroposofie? Iedere maand laten we een ouder aan het woord in deze blogestafette. Mirjam van Kessel heeft het stokje doorgegeven aan Feite-Sjoerd van der Veen.

Hallo, ik ben Feite, trotse pappa van Douwe (klas 3a) en Boaz (klas 1a) en trotse/blijde man van Christa. Wij zijn drie jaar geleden in Almere komen wonen. Daarvoor woonden we in Leusden.

Douwe zat op de vrijeschool in Amersfoort. Voor ons was het heel fijn dat we zo konden overstappen naar deze school. De jongens hebben samen een half jaartje bij elkaar in de kleuterklas gezeten wat heel fijn voor hen was om zo kennis te maken met de school.

Afgelopen drie jaar stond in het teken van het bouwen van ons huis in Oosterwold. Naast het bouwen zelf wordt er ook

veel aandacht besteed aan het bouwen van een mooi buurtschap, dat bouwen aan verbinding met elkaar vind ik ook terug in de school wat ik heel mooi vind.

Het vrijeschoolonderwijs heeft altijd mijn interesse gehad. Zelf heb ik er niet opgezet, het dorp in Friesland waar ik vandaan kom, zat te ver weg van een vrijeschool. De antroposofische gedachte, de manier hoe met elkaar om te gaan en het ontwikkelen van een creatieve denkwijze spreekt mij erg aan. Niet alleen creatief in de kunstzinnige zin maar juist ook de manier om naar situaties te kijken en aan te pakken.

De kindgerichte houding van de docenten, de aandacht voor de natuur en de seizoenen vind ik erg prettig. Het duidelijke ritme door de dag en het jaar heen schept een vorm van vertrouwen en rust. Dit ervaren we duidelijk bij onze kinderen.

Ik geloof niet in toeval maar het viel me toe dat Christa op mijn pad kwam met een stuk meer ervaring met de vrijeschool en de achterliggende antroposofische gedachte dan ik. Als bonus bleek haar vader docent te zijn op de

dan ik. Als bonus bleek haar vader docent te zijn op de middelbare vrijeschool in Zeist.

Zelf geloof ik sterk in de kunst van het creëren. Ik zie mezelf nog zitten zo'n zeven jaar geleden bij een lezing hierover, daar gaf ik aan te willen wonen in een gemeenschap waar iedereen veel naar elkaar omkijkt en graag een helpende hand toereikt. Toen nog niet wetende hoe daar te komen maar het bleef altijd meanderen in m'n hoofd. Een paar jaar later kwam Oosterwold op mijn pad en zijn we terecht gekomen in het mooiste stukje ervan.

Het gedachtegoed van de kunst van het creëren heeft voor mij veel overeenkomsten met het vrijeschoolonderwijs.

Muziekjuf Ulrikke op de Danslaan stelt zich voor

Dag allemaal, Mijn naam is Ulrikke. Ik ben muziekdocent op de Danslaan. Ik kom oorspronkelijk uit Noorwegen, maar woon ruim 20 jaar met mijn man en twee zonen van 16 en 18 jaar in Almere. Zij zaten vroeger ook op de Vrijeschool Almere. De tweedeklassers van de Danslaan ken ik al van vorig jaar toen ik van september tot januari invaller was voor Juf Lianne. Het is leuk om de kinderen weer terug te zien en samen oude liedje te zingen. Zo zingen we bijvoorbeeld een leuk, vrolijk liedje van Jeroen Schipper:

**Lopen, lopen over straat.
Lopen, lopen, tot het niet
meer gaat.**

**Lopen, lopen, tot het niet
meer kan.**

**En als je niet meer lopen kan,
wat doe je dan.**

De kinderen lopen tijdens het lied in de maat op hun plek in de kring. De kinderen verzinnen bij herhaling alternatieven voor het lopen. Bijvoorbeeld springen, stampen, rijden, maar ook suppen en skaten ze. Zo heb ik veel over iedereens vakanties gehoord!

Met beide klassen op de Danslaan beginnen we de les met elkaar te begroeten: 'Goedemorgen samen, lekker zingen. In een kring samen lekker zijn...' Dan staan we samen in een kring en schudt iedereen elkaars handen. Op

dit moment zijn we ook bezig met Michaëls-liederen. Dit is een prachtig lied dat je mooi kunt uitbeelden met geluiden en gebaren.

**Ridder Joris komt eraan.
Kan de boze draak verslaan.
Met zijn ijzersterke zwaard,
stoot hij nu de draak ter aard.**

**Ridder Joris rijdt te paard,
komt eraan met reuze vaart.
Hij komt helpen in de nood,
hij is machtig, sterk en groot.**

Ik verheug me erop om dit jaar samen met de kinderen kennis, liefde en gevoel voor muziek te delen en te ontwikkelen. Voor bladmuziek en andere liederen:

[vrijeschoollieder.nl/lied/
ridder-joris-komt-eraan/](http://vrijeschoollieder.nl/lied/ridder-joris-komt-eraan/)

Wat is een heilige?

Een kind vraagt: 'Wat is een heilige?'. Opa neemt het kind op een zonnige dag mee naar een oud kerkje met donkere ramen. Eenmaal binnen schijnt de zon door de ramen en zien ze allemaal heiligen afgebeeld in glas-in-lood. Zonder uitleg van opa begrijpt kind: 'Een heilige is een mens waar het licht doorheen schijnt'.

**VRIJESCHOOL
ALMERE**

Door Michelle Leeflang

Engelen: boodschappers van liefde en licht

Het Michaëlsfeest staat in het teken van aartsengel Michaël. De engel van bescherming en moed. Een engel is een bovennatuurlijk, verstandelijk wezen, dat wordt teruggevonden in verscheidene religies. Het woord engel is afkomstig van het Griekse woord 'angelos' = boodschapper.

Wist je dat deze lichtwezens altijd voor ons klaarstaan om te helpen? Of je er nou in gelooft of niet, zonder vrije wil kunnen ze niets voor ons doen. Pas als we specifiek om hulp vragen kunnen ze helpen. Ze antwoorden vaak in de taal van nummers en symbolen, zoals het vinden van veren, het zien van een bijzonder getal of als je de radio opzet er ineens een liedje op staat met een speciale betekenis voor jou.

Een voorbeeld uit mijn eigen leven is toen ik een nieuwe auto ging kopen vroeg ik of de engelen me konden helpen bij het maken van de juiste keuze. Een betrouwbare en veilige auto en natuurlijk geen kat in de zak. Mijn oog was gevallen op een mooie auto die zelfs geen schrammetje had. Toen ik met de verkoper

ging praten ging het alarm van mijn oude auto constant af.. het loeide zo hard dat ik niet verder met het gesprek kon gaan. Ik besloot er nog even over na te denken en wat externe informatie in te winnen over deze auto. Via een andere garage kwam ik erachter dat er ooit eens een flinke botsing mee is gemaakt en de auto een hele nieuwe voorkant heeft gekregen. De engelen hebben me dus gewaarschuwd door letterlijk de alarmbellen te laten afgaan. Opgelucht dat ik de aankoop niet door heb laten gaan, bedankte ik ze hartelijk. Met het volgen van onderstaande stappen kunnen de engelen om hulp gevraagd worden.

Stap 1 - vraag of ze een signaal kunnen geven of je op de goede weg zit bij het nemen van een beslissing.

Stap 2 - vertrouw erop dat ze je hebben gehoord

Stap 3 - let op de tekens, zoals het vinden van veertjes, bijzondere dieren of mooie getallen.

Stap 4 - zoek de spirituele betekenis hiervan op.

Stap 5 - zodra je de aanwijzing hebt gezien, bedank ze dan hardop.

Redactie:

Michiel de Vries
Michelle Leeflang

Vormgeving:

Mariia Vinogradova

vrijemare@vrijeschool-almere.nl